

[Schmidt.]

ved maaske, at en Mand, som kendte de nordslesvigske Forhold ganske nøje, afdøde Folketingsmand Lebeck, anslog deres Tal til 25—30 pCt.; men det er slet ikke sagt, at der ikke er flere den Dag i Dag, og vil man, at der skal blive flere, skal man bare blive ved at køre i den Retning, man har gjort før, og ikke gøre noget, som virkelig griber igennem og kan virke.

Nu ved jeg, at Regeringen anser en Gældssanering for hele Landet, for noget af det mest tiltrængte, uden hidtil at ville erkende, at der maa ske noget særligt for Nordslesvig i den Retning. Det kan Regeringen dog ikke komme uden om, naar den er sig sit Ansvar bevidst. Nordslesvig stiller rigtignok høje Fordringer i den Retning. Nordslesvig holder det for meningsløst, at det engang er blevet sagt, at det kan Landet ikke bære, naar man samtidig anmoder Nordslesvig om, at det skal bære det alene. Det vil simpelt hen sige, at Befolkningen maa segne under Byrden.

Om Nordslesvig nu skal blive skuffet atter, eller der bliver gjort i alt Fald noget for at bringe det paa lige Fod med det øvrige Land, ved jeg ikke, men i hvert Tilfælde maa der regnes med, at Regeringen prøver paa at sænke Gældsbyrden over hele Landet, altsaa ogsaa dernede, i den Overbevisning, at det er det vigtigste, man maa gøre og kan gøre for at hjælpe Landbruget. Jeg tror nok, jeg fortolker Regeringens Hensigter og Planer rigtigt. Det maa ganske vist ikke være det eneste, man gør, og umiddelbart vil Foranstaltninger til at hæve Priserne have stærkere Virkninger for at kunne overvinde den uholdbare Tilstand, men en Sanering af Gældsbyrden er ogsaa efter min Overbevisning af ganske særlig Betydning, idet den vil skabe en vis Sikkerhed for, at man ikke i Fremtiden kommer ind i lige saa fortvivlede Forhold som nu.

Jeg tror, at det kan faa og maa faa saa vidtrækkende Betydning, at et Skridt i den Retning efter min Mening nøder en til at revidere visse Retsbegreber, som vi har vænnet os til. Man har jo længe været opmærksom paa, at naar man skal sænke Gældsbyrden, maa man tillige sætte en Grænse, ud over hvilken en Ejendom ikke maa pantsættes; for, siger man, gør man ikke det, varer det ikke længe, saa er vi lige saa vidt, saa er Ejendommene lige saa højt prioriterede, som de var før. Det kan være rigtigt nok, det vilde Følgen vistnok blive. Men man bør ogsaa være opmærksom paa, at man, naar man gør det, naar

man sætter en Grænse, ud over hvilken Ejendommen ikke maa prioriteres, afskærer man Landmanden saa temmelig fra alle Muligheder for Kredit. For Landmanden hæfter jo med Ejendommen, med Jorden og med Inventar, dødt og levende Inventar, og med sin personlige Formue for Prioritetsgælden paa Ejendommen, og det er efter min Mening ret beset et forkert Forhold, og det er i den Henseende, jeg mener, man maa revidere Begreberne.

Det vil sige, at Realkredit og den personlige Kredit maa ordnes paa en anden Maade, og det ligger jo nær nok, at i samme Øjeblik man føler sig beføjet til at trække en Grænse og sige: hertil og ikke højere maa denne Ejendom ikke pantsættes, maa man da tillige sætte en Grænse for, i hvilket Omfang Inventaret hæfter for Prioritetsgælden. Man sætter en Grænse for Højden af Gælden, man maa ogsaa sætte en Grænse for, i hvor høj Grad Inventaret kan hæfte, og der er des mere Grund til at gøre det, som vi har nok af Ejendomme, der har meget mere Inventar og levende Besætning, end disse Ejendomme i Grunden kan ernære ved deres egne Produkter.

Der er ogsaa en anden Ting, man skal være opmærksom paa: Naar en Haandværksbedrift kommer til Tvangsauktion, beholder Haandværkeren i det mindste sit Værktøj, saa at han kan begynde paa ny. Landmanden beholder ingenting. Naar man takserer saadan en Ejendom og vil bestemme, hvad der kan præsteres der, tager man slet ikke Hensyn til, om Manden, der sidder der som Ejer eller vil komme til at sidde der, har Formue eller ej, saa ser man paa Jorden og ser paa Besætningen og spørger, om det kan bære det. Det er Ejendommen selv, der danner Sikkerhed, ikke de personlige Forhold, undtagen at Manden maa være en dygtig Landmand. Derfor er det ogsaa urimeligt, at han hæfter med sin personlige Formue.

Det er vigtigt, at man reviderer disse Anskuelser, for det er selvfølgelig vigtigt, at en Mand, naar han gaar fra sin Ejendom, i det mindste har en Mulighed for at begynde igen. Det er vigtigt, at en dygtig Landmand, der arbejder sin Besætning op, i det mindste har Sikkerhed for, at noget er hans eget, og at der ikke kan gøres Krav paa det fra Realkreditorernes Side, om man kan kalde dem saaledes, og det er maaske ogsaa vigtigt, at de, der har ydet personlig Kaution, har en vis Mulighed for at komme til deres Ret, naar Manden kommer til Ulykke.

Det er Synspunkter, som jeg gerne